

Til lovforslag nr. L 66

Folketinget 2014-15

Betænkning afgivet af Uddannelses- og Forskningsudvalget den 2. december 2014

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af universitetsloven og forskellige andre love

(Gennemsigtighed i valg af uddannelse, forsikring af gæsteforskere og krav til oversættelse af eksamensbeviser m.v.)

[af uddannelses- og forskningsministeren (Sofie Carsten Nielsen)]

1. Ændringsforslag

Uddannelses- og forskningsministeren har stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 12. november 2014 og var til 1. behandling den 25. november 2014. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelses- og Forskningsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og uddannelses- og forskningsministeren sendte den 5. september 2014 dette udkast til udvalget, jf. folketingsåret 2013-14, FIV alm. del – bilag 247. Den 12. november 2014 sendte uddannelses- og forskningsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Efter fremsættelsen har uddannelses- og forskningsministeren den 13. november 2014 sendt et udkast til 5 ændringsforslag til udvalget, jf. bilag 2. Den 26. november 2014 sendte uddannelses- og forskningsministeren høringssvarene og ændringsforslagene (med en sproglig rettelse) samt et notat herom til udvalget, jf. bilag 5.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 3 spørgsmål til uddannelses- og forskningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af uddannelses- og forskningsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til nr. 1

1) Undertitlen affattes således:

»(Gennemsigtighed i valg af uddannelse, forsikring af gæsteforskere, krav til oversættelse af eksamensbeviser og midlertidig overgangsordning om supplerende mellem bacheloruddannelse og kandidatuddannelse)«.

[Præcisering af lovforslagets undertitel som følge af ændringsforslag nr. 2 og 3]

Til § 1

2) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 5 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Universitetet kan tillige udbyde enkeltfag fra en bacheloruddannelse med henblik på at opfylde adgangskrav på kandidatuddannelse.««

[Ændring af regler om udbud af enkeltfag]

3) Efter nr. 2 indsættes som nye numre:

»02. I § 26, stk. 1, indsættes efter »§ 19, stk. 1,«: »jf. dog § 26 a,«.

03. Efter § 26 indsættes:

»§ 26 a. Ministeren refunderer deltagerbetalingen for studerende, der efter afsluttet bacheloruddannelse indskrives på eller er indskrevet på enkeltfag efter § 5, stk. 3. Det er en forudsætning for refusionen, at den studerende over for universitetet skriftligt kan dokumentere, at adgangskrav til en kandidatuddannelse er opfyldt efter gennemført og bestået enkeltfag.

Stk. 2. Universitetet tilbagebetaler den deltagerbetaling, der er betalt for deltagelse i enkeltfag i perioden fra den 1. september 2014 til den 31. januar 2015, til studerende, som opfylder betingelserne i stk. 1.«

[Refusion af deltagerbetaling ved udbud af enkeltfag som følge af ændringsforslag nr. 2]

Til § 8

4) Som *stk. 2 og 3* indsættes:

»Stk. 2. Lovens § 1, nr. 01, 02 og 03, har virkning fra den 1. september 2014.

Stk. 3. Lovens § 1, nr. 01, 02 og 03, har gyldighed til og med den 31. august 2016.«

[Gyldighedsperiode på 2 år for supplerings mellem bacheloruddannelse og kandidatuddannelse]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget præciserer lovforslagets undertitel som følge af ændringsforslag nr. 2 og 3.

Til nr. 2

Uddannelses- og Forskningsministeriet er blevet opmærksomt på, at en del studerende ikke i tide er blevet bekendt med, at reglerne om supplerings mellem bachelor- og kandidatuddannelse med henblik på at opfylde adgangskrav til kandidatuddannelse blev afskaffet med virkning for de studerende, der bliver optaget på en kandidatuddannelse efter den 1. september 2014, jf. lov nr. 898 af 4. juli 2013 om ændring af universitetsloven, lov om erhvervsakademiuuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner, lov om maritim uddannelse og lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU). Lovens baggrund er aftale af 18. april 2013 mellem regeringen (Socialdemokraterne og Radikale Venstre), Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti. Det var en del af den politiske aftale, at Uddannelses- og Forskningsministeriet vil følge området tæt, jf. initiativ 12b. Supplerings efter optagelse på kandidatuddannelse.

Med ændringsforslaget kan bachelorer, der har suppleret eller er i gang med at supplere deres bacheloruddannelse eller professionsbacheloruddannelse i form af enkeltfag fra eksisterende bacheloruddannelser med henblik på at opfylde adgangskrav til en kandidatuddannelse, benytte gennemført

og bestået supplerings i forbindelse med ansøgning om optagelse til en kandidatuddannelse i årene 2015 og 2016. Kandidatuddannelser har normalt optagelse en gang om året med studiestart den 1. september. Enkelte kandidatuddannelser har dog optagelse to gange om året med studiestart henholdsvis den 1. februar og den 1. september.

Ændringsforslaget sikrer, at det enkelte universitet får mulighed for at fastsætte adgangskravene til kandidatuddannelser, så bachelorer, der har suppleret deres bacheloruddannelse eller professionsbacheloruddannelse i form af enkeltfag frem til og med den 31. august 2016, senest kan benytte deres supplerings i forbindelse med ansøgning om optagelse til en kandidatuddannelse med studiestart den 1. september 2016. Tilsvarende vil gælde for personer med anden relevant dansk eller udenlandsk uddannelse på samme niveau. Da gennemført og bestået enkeltfag med henblik på supplerings til en given kandidatuddannelse ved et universitet normalt ikke giver den studerende en ret til optagelse på denne kandidatuddannelse, er det væsentligt, at universitetet vejleder de studerende herom, inden de påbegynder supplerings.

Ministeren vil med hjemmel i universitetslovens § 8, stk. 1, 1. pkt., desuden foretage de nødvendige justeringer på bekendtgørelsesniveau, så det tydeliggøres, at supplerings via enkeltfag inden optagelsen på kandidatuddannelse kan indgå i adganggrundlaget frem til og med den 31. august 2016. Samtidig får universiteterne dermed også en længere tidshorisont til dels at udarbejde nye adgangs- og optagelsesregler til deres kandidatuddannelser, dels at informere og vejlede de studerende i rimelig tid.

Universiteterne skal i den 2-årige overgangsperiode sikre, at arbejdet med udvikling af nye kandidatuddannelser samt justering i de eksisterende kandidatuddannelser fortsættes, således at flere bachelorer og professionsbachelorer fremover kan optages på en kandidatuddannelse uden krav om faglig supplerings inden optagelsen. Endvidere skal universiteterne fortsat sikre, at bachelorstuderende får flere valgmuligheder, sådan at bacheloruddannelsen giver direkte adgang til flere kandidatuddannelser også på andre universiteter. Tilsvarende skal professionshøjskolerne og erhvervsakademierne i dialog med universiteterne fortsat sikre, at professionsbachelorstuderende får mulighed for at vælge relevante fag, sådan at uddannelsen giver bedre mulighed for optagelse på en kandidatuddannelse uden behov for supplerings, dog under hensyntagen til, at professionsbacheloruddannelserne skal udgøre selvstændigt afrundede uddannelsesforløb.

Det er forventningen, at universiteterne i arbejdet med nye adgangs- og optagelsesregler til deres kandidatuddannelser i overgangsperioden også vil inddrage og anvende den nye mulighed for supplerings med op til 15 ECTS-point efter optagelsen på kandidatuddannelsen. Derfor fastholdes denne bestemmelse med universitetslovens § 5 uændret. Med kravet om tilmelding til fag og prøver hvert studieår på 60 ECTS-point kan det for nogle studerende være vanskeligt at skulle gennemføre ekstra 15 ECTS-point på kun et semester. Derfor er det samtidig hensigten, at ministeren med hjemmel i universitetslovens § 8, stk. 1, 1. pkt., vil foretage justeringer i eksamensbekendtgørelsens regler, hvorefter

universiteterne får mulighed for at fastsætte, at denne supplerings også kan tilrettelægges over to semestre og hermed først være bestået efter udgangen af første studieår efter studiestart, for at den studerende kan fortsætte uddannelsen.

Til nr. 3

Det bemærkes, at supplerings via enkeltfag med henblik på at opfylde adgangskrav til kandidatuddannelse i overgangsperioden – ud over refusionen af deltagerbetalingen – fortsat vil være finansieret ved deltidstaxameteret.

Med ændringsforslaget opretholdes, at indskrivning på enkeltfag følger reglerne i bekendtgørelse om deltidsuddannelse ved universiteterne (deltidsbekendtgørelsen).

Med ændringsforslaget foreslås, at den hidtidige overgangsordning, hvorefter staten refunderede deltagerbetalingen for studerende, der har afsluttet en bacheloruddannelse, herunder en professionsbacheloruddannelse, og som supplerer deres bacheloruddannelse via enkeltfag for at opfylde adgangskrav til kandidatuddannelse, videreføres i overgangsperioden. Det indebærer, at universitetet ikke må opkræve deltagerbetaling af den studerende, og at den studerende, der har været indskrevet på et enkeltfag efter afsluttet bacheloruddannelse fra den 1. september 2014 med det formål at opfylde adgangskrav til en kandidatuddannelse, har ret til at få den erlagte deltagerbetaling tilbagebetalt.

Enkeltfag fra eksisterende bacheloruddannelser anvendes som efter- og videreuddannelse, men vil i den 2-årige overgangsperiode også fortsat kunne anvendes som supplerings med henblik på at opfylde adgangskrav på kandidatuddannelse. For at den studerende kan deltage i enkeltfag uden deltagerbetaling vil det derfor være et krav, at den studerende over for universitetet skriftligt kan dokumentere, at vedkommende ved at tage dette eller disse enkeltfag opfylder adgangskravet til en given kandidatuddannelse ved universitetet eller et andet universitet. Universitetet skal ikke kontrollere, om den studerende efterfølgende ansøger om at blive optaget eller bliver optaget på den pågældende kandidatuddannelse.

Deltagerbetaling på enkeltfag er forudbetalt til universitetet inden studiestart. Universitetet bliver på grund af den midlertidige overgangsordning forpligtet til at refundere deltagerbetalingen til alle de studerende, der har betalt for deltagelse i supplerings via enkeltfag fra den 1. september 2014

og frem til den 31. januar 2015. Universitetet får herefter refunderet deltagerbetalingen af ministeriet.

Ændringsforslaget forventes at betyde merudgifter for staten på i alt 8,5 mio. kr. i 2014, 16,9 mio. kr. i 2015 og 8,5 mio. kr. i 2016 som følge af refusion af deltagerbetaling vedrørende studerende, der i overgangsperioden er indskrevet på et enkeltfag fra en bacheloruddannelse med henblik på at opfylde adgangskrav til en kandidatuddannelse og de afledte taxameterudgifter. Skønnet tager udgangspunkt i udgifterne i den hidtidige 2½-årige periode (eksklusive udgifter til særligt tilrettelagte forløb, der ikke videreføres som suppleringsmulighed).

Merudgiften i 2014-2016 foreslås finansieret inden for de nuværende økonomiske rammer på finanslovens § 19. Uddannelses- og Forskningsministeriet. Merudgiften er i 2014 blevet finansieret ved forbrug af videreførelser på finanslovens § 19.25.05. Fællesbevillinger, som vil blive modsvaret af et tilsvarende mindre forbrug på bevillinger med videreførelsesadgang på finanslovens § 19. Uddannelses- og Forskningsministeriet. I 2015 og 2016 finansieres merudgifterne ved omprioritering af bevillinger på finanslovens § 19. Uddannelses- og Forskningsministeriet, dog kan der ikke bruges eventuelle uforbrugte midler fra de taxameterstyrede konti. Midler overføres til § 19.25.05.77. Afskaffelse af deltagerbetaling til suppleringskurser, hvorfra de udmøntes til universiteterne på baggrund af den faktiske aktivitet og deltagerbetaling.

Til nr. 4

Med ændringsforslaget vil den midlertidige overgangsordning om mulighed for supplerings mellem bacheloruddannelse og kandidatuddannelse have virkning i en 2-årig periode fra den 1. september 2014 til og med den 31. august 2016.

Det indebærer, at ansøgere med en bacheloruddannelse, professionsbacheloruddannelse eller anden relevant dansk eller udenlandsk uddannelse på samme niveau fra den 1. september 2016 skal opfylde de adgangskrav, som universitetet har fastsat til en kandidatuddannelse, via deres bachelor- eller professionsbacheloruddannelse, undtagelsesvis supplere med op til 15 ECTS-point efter optagelsen på kandidatuddannelsen. Der henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 2.

Jepp Bruus (S) Jesper Petersen (S) Mette Reissmann (S) Rasmus Prehn (S) fmd. Simon Kollerup (S) Yildiz Akdogan (S) Trine Bramsen (S) Lotte Rod (RV) Liv Holm Andersen (RV) Jepp Mikkelsen (RV) Annette Vilhelmsen (SF) Jonas Dahl (SF) Pernille Vigsø Bagge (SF) Pernille Skipper (EL) Rosa Lund (EL) Bertel Haarder (V) Kristian Jensen (V) Karen Ellemann (V) nfmd. Esben Lunde Larsen (V) Tina Nedergaard (V) Mads Rørvig (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Marie Krarup (DF) Alex Ahrendtsen (DF) Christian Langballe (DF) Merete Riisager (LA) Villum Christensen (LA) Per Stig Møller (KF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	47	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 66

Bilagsnr.	Titel
1	Kommenteret høringsoversigt og hørings svar, fra uddannelses- og forskningsministeren
2	Høringsbrev og høringsliste, fra uddannelses- og forskningsministeren
3	Udkast for tidsplan til udvalgsbehandling af lovforslag
4	Udkast til betænkning
5	Høringsnotat- og svar og justeret ændringsforslag, fra uddannelses- og forskningsministeren
6	Tidsplan til udvalgsbehandling af lovforslag
7	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 66

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om sikring af, at systemet for indhentning af oplysninger ikke bliver et bureaukratisk og tungt system, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at systemet så vidt muligt baseres på oplysninger, som i forvejen samles, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at det digitale værktøj, der skal bruges, udformes og planlægges i den nødvendige dialog med uddannelsesstederne, til uddannelses- og forskningsministeren, og ministerens svar herpå

Bilag 2

Udvalgets spørgsmål til uddannelses- og forskningsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene stillet af Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) og uddannelses- og forskningsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 1:

Hvordan vil ministeren sikre, at der ikke i forbindelse med systemet for indhentning af oplysninger bliver opbygget et bureaukratisk og tungt system, som giver uddannelsesinstitutionerne mere arbejde?

Svar:

I forbindelse med regeringens gennemsigtighedsinitiativ vil Uddannelses- og Forskningsministeriet indsamle studerendes vurderinger af uddannelseskvaliteten på egne uddannelser og færdiguddannedes vurderinger af deres uddannelses relevans i forhold til deres beskæftigelse. For at sikre sammenlignelige data er det besluttet, at data indsamles centralt.

Uddannelsesinstitutionerne skal i forbindelse med dataindsamlingen levere kontaktoplysninger vedrørende studerende og dimittender til ministeriet. Kontaktoplysningerne er basisoplysninger som navn, CPR-nummer, adresse og evt. e-mail og telefonnummer. Ministeriet forventer, at disse oplysninger allerede er tilgængelige i uddannelsesinstitutionernes studieadministrative systemer, og at der derfor ikke vil være et stort arbejde forbundet med at levere disse oplysninger. Det skal således bemærkes, at uddannelsesinstitutioner alene forpligtes til at udlevere de kontaktoplysninger, som institutionen i forvejen er i besiddelse af.

Spørgsmål nr. 2:

Hvordan vil ministeren sikre, at systemet så vidt muligt baseres på oplysninger, som i forvejen samles, og på oplysninger, som institutionerne kan bruge til deres eget kvalitetsarbejde i forhold til institutionsakkrediteringen?

Svar

Gennemsigtighedsinitiativet udvikles i to faser med dels registerbaserede data og spørgeskemabaserede data. Uddannelses- og Forskningsministeriet har været i tæt dialog med repræsentanter for uddannelsesinstitutionerne i forbindelse med udarbejdelsen af det digitale værktøj, der skal præsentere data. Denne dialog fortsættes og intensiveres i forbindelse med den konkrete udarbejdelse af spørgeskemaundersøgelsen.

Dialogen vil tage udgangspunkt i de erfaringer, som institutionerne allerede har med spørgeskemaundersøgelser blandt deres studerende og dimittender f.eks. i forhold til institutionsakkreditering. Spørgeskemaet udvikles i tæt samarbejde med repræsentanter fra de videregående uddannelsesinstitutioner. Det er forventningen, at en tæt dialog med institutionerne kan danne grundlag for et fælles spørgeskema, som rummer mange af de samme elementer, som går på tværs af institutionernes egne undersøgelser. Det er hensigten, at institutionerne skal kunne supplere spørgeskemaet med egne spørgsmål, og at institutionerne derfor kan beslutte at lade egne undersøgelser erstatte af den centralt indsamlede spørgeskemaundersøgelse.

Spørgsmål nr. 3:

Hvordan vil ministeren sikre, at det digitale værktøj, der skal bruges, udformes og planlægges i den nødvendige dialog med uddannelsesstederne, så der er sikkerhed for, at valg af data, indsamlinger og returnering af data foregår på en måde, som sikrer imod unødvendigt bureaukrati?

Svar:

Dialogen med de videregående uddannelsesinstitutioner vedrørende spørgeskemaet i gennemsigtighedsinitiativet skal omhandle den konkrete udformning af spørgsmålene i spørgeskemaundersøgelsen. Ministeriet vil efterfølgende stå for den konkrete indsamling, bearbejdning af data, implementering i gennemsigtighedsværktøjet samt returnering af data til institutionerne.

Institutionernes mulighed for at få de indsamlede data på egne studerende og færdiguddannede retur forudsætter dog tilladelse fra Datatilsynet.